

TAKTILNI SUSTAV

reagira na dodir; sustav zaštite – toplo, hladno, oštro; jaka veza s emocionalnim sustavom; raspoznavanje, lokalizacija dodira

- Dijete je neraspoloženo kada su mu ruke/lice/odjeća uprljani (bojom, ljepilom, pjeskom, zemljom) ili ih uopće ne primjećuje i pojačano dodiruje razne strukture
- Uznemirava ga hodanje bosim nogama po raznim površinama (trava, pijeska, tepih) ili hoda na prstima ili pak žudi za tim podražajima
- Smeta mu oblačenje - odjeća neudobna
- Izbjegava dodirivanje (posebno neočekivano, škakljanje) ili čezne za dodirima
- Osjeća bol intenzivnije ili slabije
- Odbija higijenske aktivnosti (pranje ruku, zuba, šišanje kose, rezanje noktiju)

PROPRIOCEPTIVNI SUSTAV

informacij o pokretima i zglobovima; izvođenje kretnji; prijem povratne informacije; mišićni tonus – procjena snage za određenu aktivnost; trajanje, brzina i smjer kretanja

- Dijete djeluje nespretno
- Djeluje fizički slabije od vršnjaka
- Rabi premalo ili previše snage (ima problema sa zakopčavanjem, nizanjem perlica, često potrga igračku)
- Gura, udara, grize ili se sudara sa drugom djecom
- Izbjegava ili traži skakanje, sudaranje, guranje, povlačenje
- Žvače odjeću i/ili predmete

VESTIBULARNI SUSTAV

svijest o položaju i kretanju u prostoru; ravnoteža; stabilizacija očiju – važni za motoričko planiranje

- Dijete je neprestano u pokretu (vrpolji se, ne može sjediti na miru)
- Izbjegava/traži aktivnosti u kojem noge gube kontakt s tlom ili u kojima se traži održavanje ravnoteže
- Boji se penjati/spušati po stepenicama
- Izgleda prestrašeno ili uopće nema straha od kretanja, visine, padanja
- Dobiva lako vrtoglavicu ili je ne dobiva uopće
- Glava i ramena su mu mlitavi ili glavu uvijek drži uspravno

HIPER / HIPO – PRETJERANO OSJETLJIVO / PREMALO OSJETLJIVO

AUDITIVNI SUSTAV

nesvjesno osluškivanje (zaštita); svjesno slušanje (kognitivno); orijentacija u prostoru; održavanje pažnje

- Dijete ima jake reakcije ili uopće ne reagira na glasne ili neobične zvukove
- Govori lošije od vršnjaka
- Izgleda li kao da vas ignorira kada ga zovete
- Pokriva uši da blokira zvukove
- Ima neobično visoku ili nisku intonaciju glasa
- Izgleda li kao da mu je neugodno ili je rastreseno u grupi djece

VIZUALNI SUSTAV

pokretač motoričkih aktivnosti, kretnji; vezan sa svim sustavima (nesvjesno, tjelesno)

- Trlja oči ili škilji
- Ima problema s koncentracijom i usmjeravanjem pažnje
- Izgleda nezainteresirano ili previše ometeno stvarima iz okoline i „skače“ s aktivnosti na aktivnost

GUSTATIVNI I OLFAKTORNI SUSTAV

- Dijete izbjegava hranu koju većina vršnjaka prihvaća
- Ima ograničen repertoar prihvatljive hrane
- Traži određene mirise i okuse ili pak izbjegava
- Začepi nos
- Zatvara usta, osjeća mučninu, povraća